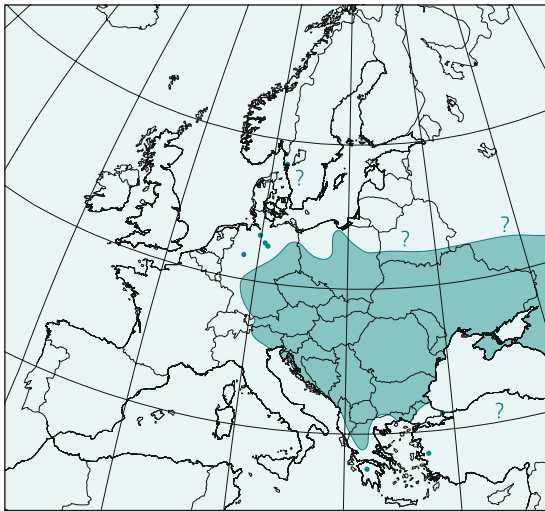

Leptophyes albovittata

OOSTELIJKE STRUIKSPRINKHAAN

Leptophyes albovittata is een vrij kleine sabelsprinkhaan, met een groenbruine kleur. De voorvleugels zijn gereduceerd tot kleine schubjes. Bij het vrouwtje steken ze maar net onder het halsschild uit. Het gehoororgaan aan de basis van de voorscheen is ovaal. De verschillen met de verwante *L. punctatissima* worden op blz. 129 besproken. Er is weinig informatie over de cyclus beschikbaar. De soort leeft in de boom- en struiklaag en de eieren worden in boomschors en plantestengels afgezet. Het voedsel bestaat uit allerlei kruiden (DETZEL 1991).

De roepzang lijkt erg op de vrijwel onhoorbaar tikkende roepzang van *L. punctatissima*, maar het tempo is bij gelijke temperatuur steeds wat lager (iedere 6-10 s een tik). Bovendien bestaat iedere tik uit 5-15 pulsen. In het frequentiespectrum is een piek rond 50 kHz aanwezig. Bij rivaliteit kunnen de tikjes sneller worden voortgebracht (FABER 1953, HELLER 1988).

VOORKOMEN

L. albovittata heeft een vrij groot verspreidingsgebied tussen 40° en 50° noordbreedte, van Midden-Europa en de Balkan tot aan de Kaspische zee. Recent werd de soort ook op enkele plaatsen in Noord-Duitsland gevonden. De dichtstbijzijnde vindplaats ligt in Nordrhein-Westfalen bij Bönen, 75 km ten oosten van de Nederlandse grens. In Niedersachsen is de soort in 1988 in het Elbedal gevonden. Het is niet ondenkbaar dat deze soort, die zich kennelijk naar het westen uitbreidt, ooit nog in Nederland gevonden zal worden (KÜHNAPFEL & LOOS 1994, SCHMIDT 1990).

SUMMARY

The Striped Bush-cricket resembles *L. punctatissima* in morphology, biology and stridulation. *L. albovittata* was found 75 km east of the Dutch border in Germany and is apparently expanding its range westward. Therefore it might be expected in the Netherlands in the future. It is, however, rather difficult to detect this inconspicuous species.

Platycleis tessellata

DOBBELSTEENSPRINKHAAN

Platycleis tessellata is een bruin gekleurde sabelsprinkhaan, die lijkt op een kleine uitvoering van *P. albopunctata*. De voorvleugels zijn zeer smal en bereiken de achterknie lang niet. Over de biologie is weinig bekend. De roepzang is een langdurige serie van korte (0,1-0,2 s lange), zeer zachte raspende geluidjes, die in de middag, avond en mogelijk ook nacht te horen zijn op hoogstens 1-2 m afstand van de dieren. Het tempo (1-5 raspende geluidjes per s) loopt gedurende de zang meestal op. Als twee mannetjes in elkaars nabijheid roepen kunnen ze elkaar afwisselen. In aanwezigheid van een vrouwtje wordt de serie onregelmatig onderbroken. Het vrouwtje zingt niet. Met een bat-detector (op 30 kHz) zijn ze tot op 10-15 m te horen, waarbij het zingen wat aan *Decticus verrucivorus* doet denken (CORAY 1993, DUIJM & KRUSEMAN 1983, GREIN 1984, HEITZ & HERMANN 1993, HELLER 1988).

VOORKOMEN

Het verspreidingsgebied van *P. tessellata* loopt van Frankrijk en Spanje in het westen tot aan de Oeral in het oosten. De noordelijkste vindplaatsen in Frankrijk bevinden zich in de Elzas. In Duitsland is de soort altijd zeldzaam geweest. Na twintig jaar afwezigheid werden in 1992 drie populaties gevonden in de Rijn-vallei in Baden-Württemberg. In België is een exemplaar bekend uit 1958 van Torgny (prov. Luxemburg) en van Luxemburg is slechts de vondst van één wijfje uit Koedingen in de jaren vijftig bekend. Het is onzeker of deze vondsten toevallige gasten of populaties betroffen.

De dobbelsteensprinkhaan wordt vooral gevonden in zeer droge, warme milieus zoals rotsige hellingen, steengroeven, maar ook braakliggende terreinen. Desalniettemin blijkt enige vochtigheid wel gunstig te zijn. Gezien de achteruitgang in het noorden van het verspreidingsgebied en de grote warmte-behoefte, mag niet verwacht worden dat de soort in Nederland gevonden zal worden (CORAY 1993, DEVRIESE 1988, HEITZ & HERMANN 1993, KINN & MEYER 1988).

SUMMARY

The Brown-spotted Bush-cricket resembles *P. albopunctata*, but is much smaller. It was found once in Luxemburg and once in Belgium. The populations closest to the Netherlands are now situated in the Rhine valley (Baden-Württemberg, Germany) and the northeastern part of France (Elzas). Since this species is depending on very warm habitats, it unlikely that it will be found in the Netherlands.

Leptophyes albovittata

maten in mm

♂	9,5-11
♀	10-16
voorvleugel ♂	1,3-2
voorvleugel ♀	0,5-1
legboor	4-6
stridulatielandjes	45-50

Platycleis tessellata

maten in mm

♂	13,5-16
♀	15-17
voorvleugel ♂	13-16(-20)
voorvleugel ♀	13,5-18(-20)
legboor	4-5,5
stridulatielandjes	5-6 kleine ca. 20 grote